

Handläggare: Medea Fröderos Sandbladh
Telefon: 08-508 18 070

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2013-06-13

Reviderade riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslaget till reviderade riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd.

Steinunn Á Håkansson
stadsdelsdirektör

Per-Ove Mattsson
avdelningschef

Sammanfattning

Stadens nuvarande riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd beslutades av kommunfullmäktige i maj 2010. Riktlinjerna behöver nu revideras efter förändringar i omvärlden och i lagstiftningen. Socialnämnden har utarbetat ett förslag till ändringar som har sänts ut på remiss.

Innan de nu gällande riktlinjerna antogs påpekade Farsta stadsdelsnämnd i sitt förra remissvar behovet av socialt förändringsarbete och individuell bedömning. Det är därför positivt att socialtjänstens ansvar för utredning, individuell anpassning och långsiktigt arbete lyfts fram som en viktig del av handläggningen. Förvaltningen anser också att det är positivt att riktlinjerna förtydligas.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för socialtjänst.

Bakgrund

Stadens nuvarande riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd genomgick en översyn och fastställdes av kommunfullmäktige den 25 maj 2010. Riktlinjerna innehåller anvisningar för arbetet med att handlägga och bedöma ansökningar om ekonomiskt bistånd och grundar sig på lagstiftning, praxis och beslut om tillämpningar av befintliga regler.

Syftet med riktlinjerna är att säkra likabehandling för medborgare oavsett var i staden man bor. De ska också vara ett stöd för tjänstemännen så att handläggning, dokumentation och bedömningar görs korrekt och uppfyller fastställda krav och målsättningar.

Sedan de nuvarande riktlinjerna antogs har lagstiftningen förändrats något, vilket kräver vissa justeringar. Dessutom framkom brister i handläggningen vid de granskningar som socialtjänstinspektörerna genomförde 2011 och 2012, och även detta innebär att det behövs vissa förtydliganden. Socialnämnden har därför gjort en ny översyn och presenterat ett förslag till reviderade riktlinjer.

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till Färsta stadsdelsnämnd för yttrande senast den 30 juni 2013.

Förslaget till förändringar i korthet

På ett övergripande plan har stora textmässiga förändringar gjorts i förslaget till reviderade riktlinjer. Strukturen och ordningen har ändrats så att anvisningarna ska bli mer pedagogiska och följa handlägningsflödet, från hanteringen av inkommen ansökan och vidare till utredning, beslut och insatser.

Riktlinjerna har också i flera delar anpassats till Socialstyrelsens vägledningar, till exempel i fråga om regler för egna företagares rätt till bistånd och regler för ansökan om ID-kort. Skrivningarna har också anpassats efter domar och uttalanden av Justitieombudsmannen, JO, som kommit sedan de senaste riktlinjerna fastställdes. Det gäller till exempel rutiner för hembesök och kontoutdrag. Ny lagstiftning har arbetats in i riktlinjerna. De största förändringarna är tillkomsten av nya bestämmelser i lex Sarah och etableringsreformen (som innebär att arbetsförmedlingen fick ansvar för flyktningintroduktionen).

Förtydliganden i handlägningsprocessen

Socialtjänstinspektörernas granskningar 2011 och 2012 av arbetet med ekonomiskt bistånd visade på brister i individuella bedömningar, innehållet i utredningar, dokumentation och uppföljning. Det framkom också att prövningen av den enskildes rätt till ekonomiskt bistånd prioriterades framför det mer långsiktiga sociala förändringsarbetet för att stödja den enskilde i att nå självförsörjning. Rapporterna visade också på att de sökande inte i tillräcklig utsträckning fått vara delaktiga i utredning och planering.

I förslaget till reviderade riktlinjer förtydligas därför socialtjänstens ansvar kring att utreda den enskildes behov och tillhandahålla individuellt anpassade insatser. Ett kapitel som beskriver handlägningsprocessen har lagts till, som omfattar flödet från ansökan och utredning till insatser och beslut, samt vad som behöver ingå i varje del. Dokumentationsskyldigheten har också förtydligats. Det har särskilt skrivits in att när den sökande har en annan uppfattning än socialtjänsten ska detta dokumenteras.

Lex Sarah

Den 1 juli 2011 infördes nya bestämmelser om lex Sarah i socialtjänstlagen. Ett avsnitt om detta har lagts till i förslaget till nya riktlinjer.

Barnperspektivet

Det har lyfts fram att berörd vårdnadshavare ska göras delaktig i analysen av barnets bästa kopplat till beslutet.

Prostitution

Ett stycke om sökanden som befinner sig i prostitution har lagts till efter avsnittet om våld i nära relationer.

Hembesök

Med anledning av uttalande från JO har det förtydligats att hembesök måste motiveras utifrån varje sökandes individuella situation.

Kontoutdrag

Med anledning av uttalande från JO har det förtydligats att den sökande har möjlighet att stryka uppgift om vad en betalning avser och socialtjänsten kan enbart vid särskilda skäl begära att den sökande redovisar vad betalningarna avser.

Värnplikt

Samtliga skrivningar som avser värnplikt har tagits bort.

Boende och hushållstyper

Förtydliganden har gjorts i de stycken som rör bostad, boende och hushållstyper, då handläggare uppfattat dem som otydliga.

Olika grupperns förutsättningar för rätt till bistånd

Förtydliganden har gjorts främst rörande företagare, där en anpassning gjorts till Socialstyrelsens skrivningar, och vad gäller EU-medborgare då texten ibland missuppfattats eller upplevts som snårig.

Etableringsreformen

Den nytillkomna etableringslagen och hur den påverkar handläggning och bedömning av ekonomiskt bistånd har förts in i riktlinjerna.

Nödprövning och akut bistånd

Förtydliganden har gjorts vad gäller handläggningen och när nödprövning ska ske.

Begravningskostnader

Avsnittet har förtydligats och anpassats till Socialstyrelsens vägledningar.

Stämpelavgifter/identitetskort

Stycket har förtydligats och anpassats efter Socialstyrelsens vägledningar som föreskriver att bistånd till kostnad för ID-kort ska beviljas vid behov.

Spelberoende

Avsnittet om spelberoende har förtydligats och stämts av mot stadens riktlinjer för missbruk.

Förvaltningens synpunkter och förslag

De föreslagna ändringarna betyder att riktlinjerna i ännu högre grad erbjuder konkret och lättillgängligt stöd i arbetet. De blir tydligare och mer pedagogiska och därför lättare att använda. De får också ett mer lättbegripligt språk. Tydligare processbeskrivningar erbjuder ett mer konkret stöd i handläggningen, vilket förbättrar möjligheterna att upprätthålla kvalitet i rutiner och processer. Detta är särskilt viktigt när personal byts ut eller introduceras i arbetet med ekonomiskt bistånd.

Innan de nu gällande riktlinjerna antogs påpekade Farsta stadsdelsnämnd i sitt remissvar behovet av socialt förändringsarbete och individuell bedömning för att kunna stödja sökande med svåra sociala problem i att komma ifrån bidragsberoende. Det är därför positivt att socialtjänstens ansvar för utredning, individuell anpassning och långsiktigt arbete lyfts fram som en del av

handläggningsprocessen. Förvaltningen ställer sig positiv till att riktlinjerna förtydligas i enlighet med förslaget.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

Socialnämndens förslag till reviderade riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd